

AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY

Plán péče o přírodní rezervaci Růžová

**na období
2021–2030**

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Operační program Životní prostředí

Plán péče je odborný a koncepční dokument ochrany přírody, který na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu zvláště chráněného území navrhuje opatření na zachování nebo zlepšení stavu předmětu ochrany ve zvláště chráněném území a na zabezpečení zvláště chráněného území před nepříznivými vlivy okolí v jeho ochranném pásmu. Plán péče slouží jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů a pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Pro fyzické ani právnické osoby není závazný. Realizaci plánu péče zajišťuje orgán ochrany přírody příslušný ke schválení péče, a to v součinnosti s vlastníky a nájemci dotčených pozemků postupy podle § 68 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Obsah

1. Základní údaje o zvláště chráněném území	1
1.1 Základní identifikační údaje	1
1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR	1
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	1
1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma	2
1.5 Překryv území s jiným typem ochrany	2
1.6 Kategorie IUCN	3
1.7 Předmět ochrany ZCHÚ	3
1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu	3
1.7.2 Předmět ochrany – současný stav	3
1.8 Cíl ochrany	5
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	7
2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	7
2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů	7
2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů	10
2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti	13
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti	14
2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy	16
2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch	16
2.4.1 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích	16
2.4.2 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky	16
2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup	17
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize	22
3. Plán zásahů a opatření	23
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ	23
3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání	23
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	25
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností	25
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu	25
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území	25
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností	26
3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území	26
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území	26
4. Závěrečné údaje	27
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)	27
4.2 Použité podklady a zdroje informací	27
4.3 Seznam používaných zkratk	28

4.4. Podklady pro plán péče zpracoval.....	29
5. Přílohy.....	30

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo: 2245
kategorie ochrany: přírodní rezervace
název území: Růžová
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno: vyhláška
orgán, který předpis vydal: Správa CHKO Jeseníky
číslo předpisu: vyhláška č. 1/2002
datum platnosti předpisu: 18. 3 2002
datum účinnosti předpisu: 1. 5. 2002

1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR

kraj: Moravskoslezský
okres: Bruntál
obec s rozšířenou působností: Rýmařov
obec s pověřeným obecním úřadem: Rýmařov
obec: Rýmařov
katastrální území: Janušov

Příloha:

M1 – Orientační mapa s vyznačením území

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 744590, Janušov

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
849/4		ostatní plocha	jiná plocha	248145	248145
Celkem					248145

Ochranné pásmo:

Katastrální území: 744590, Janušov

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v OP (m ²)
842		trvalý travní porost		1586	1586
844/2		vodní plocha	zamokřená plocha	4374	4374
845/1		trvalý travní porost		17807	17807
845/2		trvalý travní porost		6399	6399
846/2		vodní plocha	zamokřená plocha	8938	8938
847		ostatní plocha	neplodná půda	1026	1026
848		trvalý travní porost		12766	12766
849/1		trvalý travní porost		63801	63801
849/2		trvalý travní porost		51833	51833

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v OP (m ²)
849/3		trvalý travní porost		6233	6233
856		trvalý travní porost		18816	18816
857/3		trvalý travní porost		37408	37408
Celkem					230987

- ve zřizovacím předpisu uvedena výměra OP 26,6206 ha, po zaměření v roce 2003 činí výměra OP 23,0987 ha

- ve zřizovacím předpisu je uvedeno, že „hranice rezervace je zakreslena v geometrickém plánu v měřítku 1:2880, který je přílohou této vyhlášky“. PR byla ale geometricky zaměřena až v roce 2003.

Příloha:

M2 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	Vyhlášené OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	-	-		
vodní plochy	-	1,3312	zamokřená plocha	-
			rybník nebo nádrž	-
			vodní tok	-
trvalé travní porosty	-	21,6649		
orná půda	-	-		
ostatní zemědělské pozemky	-	-		
ostatní plochy	24,8145	0,1026	neplodná půda	-
			ostatní způsoby využití	24,8145
zastavěné plochy a nádvoří	-	-		
plocha celkem	24,8145	23,0987		

1.5 Překryv území s jiným typem ochrany

národní park:

chráněná krajinná oblast (včetně zóny):

překryv s jiným typem ochrany:

mezinárodní statut ochrany:

Natura 2000

ptačí oblast:

evropsky významná lokalita:

ne

Jeseníky – I. zóna

CHOPAV Jeseníky, Území je evidovanou lokalitou mokřadů ČR (N6. 35) a lokálním biocentrem ÚSES

ne

CZ0711017 – Jeseníky

ne

1.6 Kategorie IUCN

IV – území pro péči o stanoviště/druhy

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

„Ochrana mokřadních ekosystémů podél pramenného úseku Růžového potoka, v nichž se vyskytují zvláště chráněné druhy živočichů a rostlin, zejména prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*), ostřice blešní (*Carex pulicaris*), vachta trojlistá (*Menyanthes trifoliata*), vrba rozmarýnolistá (*Salix rosmarinifolia*); ropucha obecná (*Bufo bufo*), čolek horský (*Ichthyosaura alpestris*), čolek obecný (*Lissotriton vulgaris*), zmije obecná (*Vipera berus*), chrástal polní (*Crex crex*).“

1.7.2 Předmět ochrany – současný stav

A. ekosystémy

ekosystém	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému	kód předmětu ochrany*
T1.1 Mezofilní ovsíkové louky	1,81	Mezofilní ovsíkové louky, zde zastoupené především porosty asociace <i>Poo-Trisetum flavescens</i> , jsou druhově poměrně bohaté květnaté louky vázané na mírně vlhké až suché oligotrofní půdy. V rámci území se tato vegetace vyskytuje na nejsušších stanovištích („Nardetum“ – severní část, „Březová louka“, část luk v ochranném pásmu).	a
T1.5 Vlhké pcháčové louky	9,99	Vegetace vlhkých pcháčových luk je v území zastoupena dvěma hlavními typy – vlhké louky s pcháčem potočním (asociace <i>Cirsietum rivularis</i>) se vyvíjí na místech s plochým reliéfem a dostatečným zásobením podzemní vodou. Půdní reakce na stanovištích je obvykle mírně bazická. Jde o nejčastější a plošně nejrozšířenější typ nelesní vegetace v PR. Výskyt společenstev této asociace byl zaznamenán především v severní části PR, na Severní a Trojúhelníkové louce a v jejich okolí a také na „Nardetu“. Vlhké louky se skřípinou lesní (asociace <i>Scirpetum sylvatici</i>) se vyvíjí na místech s trvalým zaplavením půdního povrchu vodou. Půdní povrch je zbahnělý, s vrstvou nerozložených organických zbytků. V půdě se pravděpodobně vyskytuje větší množství živin, zejména fosforu. V PR se tato vegetace objevuje severně Trojúhelníkové louky.	a

ekosystém	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému	kód předmětu ochrany*
T1.6 Vlhká tužebníková lada	4,21	Vlhká tužebníková lada jsou v území rovněž zastoupeny 2 hlavními typy – vegetací asociace <i>Filipendulo ulmariae-Geranium palustris</i> , která se vyskytuje na místech s neutrální až mírně kyselou reakcí, vlhkou, avšak obvykle nezaplavovanou půdou a poměrně velkým množstvím živin. V PR na „Jižní louce“. Druhým typem jsou horská vlhká tužebníková lada s krabilicí chlupatou (as. <i>Chaerophyllo hirsuti-Filipenduletum ulmariae</i>). Tato vegetace se obvykle vyvíjí na stanovištích pod vlivem proudící podzemní vody, která přináší větší množství živin, a s kyselou půdní reakcí. V PR se vyskytuje na „Škaredé louce“.	a
T2.3 B Podhorské smilkové trávníky	0,57	Fragment smilkového trávníku v severní části „Nardeta“ s populací kociánku dvoudomého (<i>Antennaria dioica</i>), všesem (<i>Calluna vulgaris</i>), mateřídouškou (<i>Thymus pulegioides</i>) a hnízdy mravenců.	a
M1.7 Vegetace vysokých ostřic	1,05	Porosty s dominantní ostřicí latnatou (<i>Carex paniculata</i>) v okolí „Nebesáku a čistý porost ostřice štíhlé (<i>Carex acuta</i>) na západním okraji rezervace.	a
K1 Mokřadní vrbiny	5,4	Vrbiny po obvodu luk, souvislé vrbové porosty na okraji „Severní“ a „Trojúhelníkové“ louky a vrbiny v mozaice s olšinami.	a
L2.2 Údolní jasanovo-olšové luhy a mozaika L2.2 a X12	75,97	Lesní porost v rezervaci se více než 60 let samovolně vyvíjí a především v této skutečnosti spočívá jeho zvyšující se biologická hodnota. Prameništní a potoční olšiny se v území vyskytují v návaznosti na jednotlivá prameniště a okolí stružek Růžového potoka. Jedná se o pozdní sukcesní stádium někdejších vlhkých luk. Ve stromovém patře je ve značné části porostů dominantní téměř stejnověký porost olše lepkavé (<i>Alnus glutinosa</i>). V keřovém až nižším stromovém patře se uplatňuje zejména jasan ztepilý (<i>Fraxinus excelsior</i>) a střemcha (<i>Prunus padus</i>). Bylinné patro je značně variabilní. K dominantním druhům patří zejména tužebník jilmový (<i>Filipendula ulmaria</i>), škarda bahenní (<i>Crepis paludosa</i>), kuklík potoční (<i>Geum rivale</i>), blatouch bahenní (<i>Caltha palustris</i>) a starček Fuchsův (<i>Senecio ovatus</i>). Častá je také přítomnost maliníku (<i>Rubus idaeus</i>). V PR tato vegetace tvoří hlavní složku lesních společenstev v její západní a centrální části. Olšiny i sukcesní březiny s olší se zvolna rozpadají a podrůstají v závislosti na úrovni hladiny vody olší, javorem klenem a v sušších partiích i bukem. Prakticky v celé ploše lesních porostů se nachází významné množství tlejícího dřeva v různých fázích rozpadu.	a

B. druhy

druh	stupeň ohrožení**	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace	kód předmětu ochrany*
Společenstvo obojživelníků (<i>Lissotriton vulgaris</i> , <i>Ichthyosaura alpestris</i> , <i>Bufo bufo</i>) a plazů (<i>Vipera berus</i>)		Rozmnožování v tůních vybudovaných v prostoru PR, mimo období rozmnožování vazba zejména na vlhké luční nebo lesní plochy. Výskyt zmije zejména v oblasti přechodu lesního porostu a lučních ploch.	a
<i>Crex crex</i> – chřástal polní	VU	Občasné hnízdění v lučních porostech v PR nebo jejím sousedství, 1 pár	a, b

*kód předmětu ochrany:

a = předmět ochrany spadá pod definici předmětu ochrany dle zřizovacího předpisu ZCHÚ

b = předmět ochrany překrývající se EVL/PO

1.8 Cíl ochrany

A. ekosystémy

ekosystém	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
T1.1 Mezofilní ovčíkové louky	Zachování mezofilních ovčíkových luk v současné rozloze a kvalitě.	- rozloha ekosystému min. 0,4 ha - bez výskytu invazních a expanzivních druhů
T1.5 Vlhké pcháčkové louky	Zachování ekosystému vlhkých pcháčkových luk alespoň v současné rozloze a kvalitě jen s roztroušenými křovinami.	- rozloha ekosystému alespoň na současné úrovni (tj. cca 2,5 ha) - výskyt prstnatce májového (<i>Dactylorhiza majalis</i>) a vachty třílisté (<i>Menyanthes trifoliata</i>) - zachovaný vodní režim - bez výskytu invazních a expanzivních druhů - rozloha roztroušených křovin do 10 %
T1.6 Vlhká tužebníková lada	Zachování ekosystému vlhkých tužebníkových lad v současné rozloze, bez výskytu invazních a expanzivních druhů a jen s roztroušenými křovinami.	- rozloha ekosystému min. 1 ha - zachovaný vodní režim - bez výskytu invazních a expanzivních druhů - rozloha roztroušených křovin do 20 %
T2.3 B Podhorské smilkové trávníky	Zachování fragmentu smilkového trávníku s kociánkem dvoudomým (<i>Antennaria dioica</i>) a lučními mraveništi, bez výskytu invazních a expanzivních druhů.	- rozloha ekosystému min. 0,15 ha - přítomnost životaschopné populace kociánku dvoudomého, tj. alespoň 150 vitálních listových růžic - přítomnost živých lučních mravenišť - bez výskytu nepůvodních, invazních a expanzivních druhů
M1.7 Vegetace vysokých ostřic	Zachování porostů vysokých ostřic v současné rozloze, bez nežádoucích druhů.	- rozloha ekosystému cca 0,25 ha - bez výskytu nepůvodních, invazních a expanzivních druhů
K1 Mokřadní vrbiny	Zachování větší části současných vrbin po obvodu luk a vybraných soliterních keřových vrb v jejich ploše.	- stabilní rozloha vrbin na výměře max. 1,5 ha - bez výskytu nepůvodních, invazních a expanzivních druhů
Lesní porost – L2.2 Údolní jasanovo - olšové luhy a mozaika L2.2 a X12 – březiny	Ekosystém ponechaný nadále samovolnému vývoji – s výjimkou DP 4, 8, 11 a 13 bez těžebních zásahů.	- max. výměra cca 19 ha - přítomnost různých vývojových fází ekosystému - ponechání veškerého mrtvého dřeva - bez výskytu nepůvodních, invazních a expanzivních druhů

B. druhy

druh	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
Společenstvo obojživelníků (<i>Lissotriton vulgaris</i> , <i>Ichthyosaura alpestris</i> , <i>Bufo bufo</i>) a plazů (<i>Vipera berus</i>)	Umožnění úspěšného vývoje obojživelníků a plazů na lokalitě.	- přítomnost larev obojživelníků v tůních či dospělců v tůních a terestrických částech PR - vhodný charakter prostředí pro výskyt zmije obecné
<i>Crex crex</i> – chřástal polní	Zachování hnízdění druhu na lokalitě (PR+OP)	- přítomnost samčího teritoria na lokalitě

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů

Přírodní rezervace Růžová leží v Moravskoslezském kraji v okrese Bruntál, cca 3,5 km severozápadně od města Rýmařova, 2 km severně obce Janovice. Území leží v mělkém údolí v pramenné oblasti Růžového potoka (levostranný přítok Podolského potoka nad Rýmařovem), v nadmořské výšce cca 670–735 m.

Geologický podklad území je tvořen deluviálními hlinitokamenitými sedimenty. Protože se jedná o pramennou oblast, jsou půdy na mnoha místech značně zamokřené, rašelinné až rašelinino-slatinné, na suchých místech jsou půdy typu oligotrofní hnědozem se značným podílem jílu a mělkou vrstvou humusu. Převládajícím půdním typem je kambizem oglejená mesobazická, místy pak glej fluvický (<https://mapy.geology.cz>).

Klimaticky patří území do oblasti chladné CH-7 (Quitt 1970) s průměrnými teplotami cca 6,5 °C a průměrnými srážkami cca 850 mm.

Podle regionálně fytogeografického členění České republiky je součástí oreofytního fytogeografického okresu 97. Hrubý Jeseník (Skalický 1988).

Potenciální přirozenou vegetaci území tvoří potoční olšiny a v širším okolí lokality zejména acidofilní bučiny a jedliny, zejména smrkové bučiny (Neuhäuslová et al. 1997).

Jde o dlouhodobě zemědělsky využívanou krajinu. V pramenné oblasti Růžového potoka se v minulosti nacházela osada Rosendorf (založena v polovině 18. století, po II. světové válce vysídlená a na počátku 50. let minulého století zdemolována). Osada se rozkládala kolem dnešní cesty z Janušova do Nové Vsi, která nyní tvoří západní hranici ochranného pásma rezervace. Území bylo v minulosti zřejmě využíváno zejména k extenzivní pastvě a sečení trávy a sena (jak o tom svědčí např. i letecké snímky ze 30. let minulého století), jeho značná část byla v minulosti odvodňována povrchovou drenáží. Ukončení hospodaření mělo za následek postupné zarůstání území nálety dřevin. Od roku 1993 probíhá na loukách v rezervaci management spočívající v jejich kosení, tlumení rákosin a odstraňování náletu.

Vegetace území je v současné době z větší části tvořena mozaikou samovolně vzniklých lesních porostů s převahou olší, vrb a bříz, které jsou ponechány přirozenému vývoji. Prameniště a potoční olšiny se v území vyskytují v návaznosti na jednotlivá prameniště a okolí stružek Růžového potoka. Jedná se o pozdní sukcesní stádium někdejších vlhkých luk. Ve stromovém patře je ve značné části porostů dominantní téměř stejnověký porost olše lepkavé (*Alnus glutinosa*). V keřovém až nižším stromovém patře se uplatňuje zejména jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*) a střemcha (*Prunus padus*). Olšiny i sukcesní březiny s olší se v současné době pozvolna rozpadají a podrůstají v závislosti na úrovni hladiny vody olší, javorem klenem a v suchších partiích i bukem. Prakticky v celé ploše lesních porostů se nachází významné množství tlejícího dřeva v různých fázích rozpadu.

Luční, zejména mokřadní společenstva, se nacházejí ve východní a jihovýchodní části PR. Jsou tvořeny zejména vegetací vlhkých pcháčových luk s pcháčem potočním (as. *Cirsietum rivularis*), vlhkých luk se skřipinou lesní (as. *Scirpetum sylvatici*), vegetací vlhkých tužebníkových lad (as. *Filipendulo ulmariae*-*Geranietum palustris* a *Chaerophyllo hirsuti*-*Filipenduletum ulmariae*) a vegetací vysokých ostřic s dominantní ostřicí latnatou (*Carex paniculata*) a ostřicí štíhlou (*Carex acuta*). Maloplošně je zastoupena vegetace mezofilních ovsíkových luk (as. *Poo-*

Trisetum flavescens) a podhorských smilkových trávníků. Mezofilní louky tvoří i celé (vyhlášené) ochranné pásmo rezervace.

V roce 1985 bylo do území přesazeno 800 ks prstnatce májového (*Dactylorhiza majalis*) a 50 ks bradáčku vejčitého (*Listera ovata*) z okolních odvodňovaných pozemků.

V minulosti byl z území udáván i hořec jarní (*Gentiana verna*). Písemné údaje o výskytu tohoto druhu na Růžové uložené v rezervační knize jsou sporné, vymizel zřejmě už v 60. letech minulého století. Údajně rostl na „Severní“ a „Trojúhelníkové“ louce. K nezvěstným či vyhynulým druhům v minulosti z území udávaným dále patří hořeček mnohotvarý český (*Gentianella praecox* subsp. *bohémica*), který na Růžové naposledy sbíral J. Hroch v roce 1971 (údajně existoval herbářový doklad z této lokality, revidovaný V. Skalickým), v roce 1976 ho zde snad ještě viděl I. Zwach. S omezením pastvy skotu vyhynul (Bureš 2009 in verb.). Tučnice obecná (*Pinguicula vulgaris*) v území vymizela zřejmě počátkem 70. let minulého století (uvádí Janáčková 1980), sama druh nezaznamenala – ústní sdělení I. Zwacha), tolije bahenní (*Parnassia palustris*) rostla ještě počátkem 90. let na „Severní louce“ a u „Nebesáku“ (zde naposledy zaznamenána v roce 1992 (Kavalcová), dále např. Floristický kurz ČSBS Bruntál 1989, v posledních desetiletích nepotvrzena). K vyhynulým druhům patří i bařička bahenní (*Triglochin palustris*), která byla zaznamenána u „Nebesáku“ v roce 1989, poté byla prokácena olšina kolem rybníčku, ale druh zmizel – v roce 1993 už nenalezena; lokalita zřejmě zanikla v důsledku rozrůstání trsů ostřice latnaté (*Carex paniculata*); šlo o jedinou známou lokalitu druhu na území CHKO Jeseňníky. Podobně vymizela i bahnička bradavkatá rakouská (*Eleocharis mamillata* subsp. *austriaca*), která rovněž rostla u „Nebesáku“ (např. Floristický kurz ČBS Bruntál 1989), zde v posledních letech nenalezena.

Pouze ojediněle byly z území uváděny i pětiprstka žežulník (*Gymnadenia conopsea*) – Floristický kurz ČSBS Bruntál 1989 – ve *Violionu caninae*, později nepotvrzena, hruštička okrouhlolistá (*Pyrola rotundifolia*) – z území PR uvádí pouze Kavalcová (1983), nověji výskyt nepotvrzen, ptačinec bahenní (*Stellaria palustris*) – zaznamenán v roce 1984 počtu 3 jedinců vedle „Nebesáku“ (Kavalcová 1983), od té doby znovu nenalezen a mochna zlatá (*Potentilla aurea*) – z lokality uvádí Janáčková (1979) a Kavalcová (1983). V poslední době nebyla zaznamenána.

V rámci mykologického inventarizačního průzkumu (Dvořák 2020) bylo v území zaznamenáno 130 druhů hub, z ochránářsky zajímavých lučních druhů např. voskovka juchtová (*Hygrocybe russocoriacea*, CR), v. lišková (*H. cantharellus*, DD), v. citronová (*H. chlorophana*, NT) a především dva mimořádně vzácné druhy v. prostřední (*H. intermedia*, CR) a v. sírožlutá (*H. citrinovirens*) – tyto druhy dokládají dlouhou kontinuitu extenzivního bezlesí.

V potočních olšinách byla zaznamenána např. holubinka olšinná (*Russula alnetorum*, ohrožená, NT), ryzec lilákový (*Lactarius lilacinus*, EN) a pavučince chrapáčovitý (*Cortinarius helvelloides*, EN) a hezoučký (*C. bibulus*, VU). Řadu zajímavých mykorrhizních druhů hostí i ostatní spontánní sukcesí vzniklé porosty (např. ryzec honosný (*Lactarius repraesentaneus*, EN), chrapáč pýřitý (*Helvella macropus*, VU) či vzácnější čirůvka holubičí (*Tricholoma columbetta*). Na tlejícím dřevě se objevují i méně běžné lignikolní druhy – hlíva hnízdovitá (*Phyllotopsis nidulans*, NT) nebo zejména na pralesovitě bučiny vázaný ostnovec křehký (*Dentipellis fragilis*).

Charakter území PR umožňuje výskyt mokřadních, lučních i lesních druhů živočichů. Pravidelně kosené louky s mozaikou sušších a vlhčích plošek jsou cenným prostředím pro vývoj řady ochránářsky významných druhů motýlů. V rámci posledního inventarizačního průzkumu deníků motýlů (Beneš 2019) zde bylo zaznamenáno 33 druhů.

Pestrá nabídka žírných druhů bylin, dřevin a hub, dostatek tlejícího materiálu a přítomnost starých a odumírajících dřevin poskytuje potravní nabídku a prostředí k vývoji pestrého společenstva fytofágních i saproxylických druhů brouků. Inventarizačním průzkumem těchto skupin (Sabol 2020a, Sabol 2020b) bylo v PR Růžová zjištěno více než 500 druhů brouků. K nejzajímavějším zjištěným druhům patří nosatec *Rhinusa collina*, který je z oblasti severovýchodní Moravy znám z jediného historického nálezu od Těšína nebo dřevomila *Hylis olexai*, který je z oblasti Hrubého Jeseníku a zároveň také Nízkého Jeseníku udáván vůbec poprvé. Podobně střevlík *Molops elatus* a nosatec *Donus palumbarius* jsou z oblasti Hrubého Jeseníku známí převážně z několika historických údajů.

Podmáčené partie lesního porostu a vlhké louky jsou vhodným prostředím pro výskyt obojživelníků (jak ocasatých, tak i žab) mimo období rozmnožování. Hlavní lokalitou využívanou k rozmnožování obojživelníků je tůň Nebesák. Pro podporu populací obojživelníků byla v posledních letech vybudována v severní části PR soustava tůní. Podmáčené ekotony luk a lesů jsou typickým prostředím pro výskyt zmije obecné (*Vipera berus*).

Z hlediska ptáků jsou nejvýznamnější plochy vlhkých luk, které k hnízdění využívá např. chřástal polní (*Crex crex*), křepelka polní (*Coturnix coturnix*), bramborníček hnědý (*Saxicola rubetra*), strnad luční (*Emberiza calandra*) či (v keřové vegetaci) ťuhýk obecný (*Lanius collurio*).

Území jako celek je významné i z krajinářského hlediska.

2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. *	stupeň ohrožení**	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
Vyšší rostliny			
<i>Antennaria dioica</i> – kociánek dvoudomý		EN	Menší populace na třech místech v severní části „Nardeta“, v roce 2018 přeneseno několik listových růžic na Březovou louku.
<i>Carex davalliana</i> – ostřice Davallova	O	EN	Velmi malé populace (několik drobných trsů) na jižním okraji „Severní louky“, v jižní části „Nardeta“ a jediný trs na prameništi v OP na západní straně rezervace.
<i>Carex flava</i> – ostřice rusá		NT	Roztroušeně na více místech na podmáčených loukách, zejména „Trojúhelníková louka“.
<i>Carex paniculata</i> – ostřice latnatá		LC	„Nebesák“ a přilehlá dlouhodobě nesečená louka v ochranném pásmu západně od něj. Nižší stovky mohutných trsů.
<i>Carex pulicaris</i> – ostřice blešní	O	EN	Uváděna z pcháčové louky v jižní části „Nardeta“, naposledy zaznamenána v roce 2002.
<i>Crepis mollis</i> subsp. <i>succisifolia</i> – škarda měkká čertkusolistá		NT	Roztroušeně na méně podmáčených místech luk a na loukách v ochranném pásmu PR.
<i>Dactylorhiza fuchsii</i> var. <i>fuchsii</i> – prstnatec Fuchsův pravý	O	NT	Vzácně na okraji „Nardeta“ a na více místech v olšinách.
<i>Dactylorhiza majalis</i> subsp. <i>majalis</i> – prstnatec májový pravý	O	NT	Relativně hojně na podmáčených loukách, zejména na „Severní“ a „Trojúhelníkové“ louce a v jižní části „Nardeta“. Na řadě míst i v OP.
<i>Epilobium obscurum</i> – vrbovka tmavá		NT	Na několika místech na okrajích stružek.
<i>Epilobium palustre</i> – vrbovka bahenní		NT	Roztroušeně na podmáčených loukách a v olšinách.
<i>Galium boreale</i> subsp. <i>boreale</i> – svízel severní pravý		LC	Roztroušeně na vlhkých loukách.
<i>Listera ovata</i> – bradáček vejčitý		LC	Řídce v méně podmáčených loukách.
<i>Menyanthes trifoliata</i> – vachta trojlistá	O	NT	Silně podmáčená plocha na severním okraji „Trojúhelníkové“ louky. Cca 30 m².
<i>Monotropa hypopitys</i> – hnilák smrkový		VU	Několik rostlin opakovaně zaznamenáno v březině na severním okraji „Březové“ louky.
<i>Orchis mascula</i> subsp. <i>speciosa</i> - vstavač mužský znameňaný	SO	EN	Dříve rostl v J části území („Jižní louka“) v roce 1983 uvádí Kavalcová 64 kvetoucích ex., Bureš (2009 in verb.) uvádí, že se ještě cca před 10 lety vyskytoval v j. části území na louce na levém břehu Růžového potoka (v úrovni vodárny – tj. na louce ze které ho uvádí i Kavalcová); novější záznam o výskytu tohoto druhu v PR Růžová není k dispozici.
<i>Pyrola minor</i> – hruštička menší		NT	Menší populace zaznamenána v březině při severním okraji Březové louky.
<i>Salix pentandra</i> – vrba pětimužná		NT	Na více místech na okrajích lesa, několik velkých ex. např. v blízkosti „Nebesáku“.
<i>Salix rosmarinifolia</i> – vrba rozmarýnolistá		VU	V posledních letech je známa pouze ze „Škaredé louky“ (jižně „Nardeta“) v počtu 3 keřů.
<i>Tephrosieris crispa</i> – starček potoční		LC	Roztroušeně na více místech na podmáčených loukách.
<i>Valeriana dioica</i> – kozlík dvoudomý		LC	Místy vcelku hojně na podmáčených loukách.

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. *	stupeň ohrožení**	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
<i>Veratrum album</i> subsp. <i>lobelianum</i> – kýchavice bílá Lobelova	O	LC	Roztroušeně na podmáčených loukách a v olšinách. Stovky až tisíce.
Houby			
<i>Hygrocybe russocoriacea</i> – voskovka juchtová		CR	Nardetum.
<i>Hygrocybe cantharellus</i> – voskovka liškovitá		DD	Nardetum.
<i>Hygrocybe chlorophana</i> – voskovka citronová		NT	Nardetum.
<i>Hygrocybe intermedia</i> – voskovka prostřední		CR	Nardetum – druh indikující dlouhou kontinuitu extenzivního bezlesí.
<i>Hygrocybe citrinovirens</i> – voskovka širožlutá		VU	Nardetum – druh indikující dlouhou kontinuitu extenzivního bezlesí.
<i>Russula alnetorum</i> – holubinka olšinná	O	NT	Potoční olšiny.
<i>Lactarius lilacinus</i> – ryzec lilákový		EN	Potoční olšiny.
<i>Cortinarius helvelloides</i> – pavučinec chrapáčovitý		EN	Potoční olšiny.
<i>Cortinarius bibulus</i> – pavučinec hezoučky		VU	Potoční olšiny.
<i>Lactarius repraesentaneus</i> – ryzec honosný		EN	Spontánní sukcesí vzniklé porosty vrby, břízy, osiky a smrčů.
<i>Helvella macropus</i> – chřapáč pýřitý		VU	Spontánní sukcesí vzniklé porosty vrby, břízy, osiky a smrčů.
<i>Phyllotopsis nidulans</i> – hlíva hnízdovitá		NT	Spontánní sukcesí vzniklé porosty vrby, břízy, osiky a smrčů.
Živočichové			
Bezobratlí			
<i>Carabus arcensis</i> – střevlík polní	O		Rozptýleně po celém území
<i>Carabus ullrichii</i> – střevlík Ullrichův	O		Rozptýleně po celém území
<i>Oxythyrea funesta</i> – zlatohlávek tmavý	O		Rozptýleně v lučních porostech
<i>Brachinus expulso</i> – prskavec menší	O	EN	Zaznamenán v luční ploše na východě PR
<i>Gnorimus nobilis</i> – zobenec zelenavý	SO	VU	Zaznamenán v podmáčeném lese na severu PR
<i>Rabocerus gabrieli</i>		EN	Zaznamenán v lese v centrální části PR a v mokřině v jižní části území.
<i>Microrhagus lepidus</i> – dřevomil		EN	Zaznamenán v podmáčeném lese na severu PR
<i>Hylis foveicollis</i> – dřevomil		EN	Zaznamenán na okraji lesa na východě PR
<i>Chrysomela cuprea</i> – mandelinka		EN	Zaznamenána v luční ploše na východě PR
<i>Cryptocephalus sexpunctatus</i> – krytohlav šestitečný		EN	Zaznamenán v křovinných porostech na východě PR
<i>Hylis olexai</i> – dřevomil		EN	Zaznamenán v lese v centrální části PR
<i>Aplotarsus angustulus</i> – kovařík		EN	Zaznamenán v luční ploše na východě PR
<i>Phymatura brevicollis</i> – drabčík		EN	Zaznamenán v lese na severu PR
<i>Philonthus subuliformis</i> – lejnomil		EN	Zaznamenán v lese na severu PR

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. *	stupeň ohrožení**	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
<i>Timarcha metallica</i> – mandelinka		EN	Zaznamenán na okraji lesa na jihu PR
<i>Galeruca laticollis</i> – bázlivec		EN	Zaznamenán v luční ploše na východě PR
<i>Agrilus betuleti</i> – polník březový		VU	Na břízách.
<i>Donus palumbarius</i> – nosatec		VU	Podmáčená louka v severní části území.
<i>Endomychus coccineus</i> – pýchavkovník červcový		VU	Na stromových houbách a ve dřevě porostlém houbami.
<i>Eubria palustris</i> – vějířec		VU	Podmáčená louka v severní části území.
<i>Gymnusa variegata</i> - drabčík		VU	Nalezen prosevem v hrabance.
<i>Notaris maerkeli</i> – nosatec		VU	Okraje potůčků / pramenišť
<i>Rhizophagus cribratus</i> – lesklec		VU	Zjištěn v okraji lesa v severní části.
<i>Zeugophora subspinosus</i> – kohoutek		VU	Na listnácích, zde zjištěn na osikách
<i>Zyras cognatus</i> – drabčík		VU	Okraje potoků.
<i>Zyras haworthi</i> – drabčík		VU	Vlhké louky.
<i>Abdera affinis</i>		NT	V mrtvém dřevě kolonizovaném různými druhy hub.
<i>Agrilus pratensis</i> – polník luční		NT	Na jívách a osikách
<i>Aplotarsus incanus</i> – kovařík		NT	Louky – podmáčené i suché.
<i>Aromia moschata</i> – tesařík pižmový		NT	Na vrbách.
<i>Conopalpus testaceus</i>		NT	Vázaný na rozpadající se mrtvé dřevo.
<i>Corticeus unicolor</i> – kůraň maďalový		NT	Vázaný na dostatek mrtvého dřeva
<i>Donus viennensis</i> – nosatec		NT	Okraje lesa a podmáčených luk
<i>Microplontus campestris</i> – nosatec		NT	Sušší louky.
<i>Mycetophagus multipunctatus</i> – houbožrout		NT	Ve stromových houbách na odumřelých kmenech olší.
<i>Quedius maurus</i> – drabčík		NT	Okraj vlhké louky a lesa
<i>Rhinusa collina</i> – nosatec		NT	Podmáčené louky – první nález na území severovýchodní Moravy po cca 100 letech.
<i>Serropalpus barbatus</i> – lenec hnědý		NT	Vázaný na jehličnany, zde na smrky.
<i>Meloe rugosus</i> – majka svařetělá	O	NT	Rozptýleně v lučních porostech
<i>Boloria selene</i> – perleťovec dvanáctitečný		NT	Rašelinné louky, okraje pastvin.
<i>Cyaniris semiargus</i> – modrásek lesní		VU	Mezofilnější části luk.
<i>Hesperia comma</i> – soumráček čárkovaný		VU	Zaznamenán v sušším lemu v ochranném pásmu, v návaznosti na extenzivní pastvinu.
<i>Lycaena hippothoe</i> – ohniváček modrolehý		NT	Vlhké louky, v PR silná populace.
<i>Melitaea athalia</i> – hnědásek jitrocelový		NT	Mezofilní louky a okraje lesa.
<i>Polyommatus amandus</i> – modrásek ušlechtilý		NT	Vlhké louky, v PR silná populace.
Obratlovci			
<i>Lissotriton vulgaris</i> – čolek obecný	SO	VU	Předmět ochrany PR, jeho výskyt a vývoj na lokalitě v současnosti není znám

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. *	stupeň ohrožení**	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
<i>Ichthyosaura alpestris</i> – čolek horský	SO	VU	V tůni „Nebesák“. Nižší desítky jedinců
<i>Bufo bufo</i> – ropucha obecná	O	VU	Dospělci na celém území
<i>Rana temporaria</i> – skokan hnědý		VU	Pravidelné rozmnožování v tůních
<i>Vipera berus</i> – zmijska obecná	KO	VU	Na loukách a okrajích lesa
<i>Coturnix coturnix</i> – křepelka polní	SO	NT	Jeden pár, hnízdění v lučních plochách
<i>Lanius collurio</i> – ťuhýk obecný	O	NT	Jeden pár, hnízdění v křovinách
<i>Muscicapa striata</i> – lejsek šedý	O		Min. 2 páry, hnízdění v polodutinách dřevin
<i>Saxicola rubetra</i> – bramborníček hnědý	O		1 pár
<i>Emberiza calandra</i> – strnad luční	KO	VU	1 pár
<i>Crex crex</i> – chřástal polní	SO	VU	Občasné hnízdění v lučních porostech v PR nebo jejím sousedství, 1 pár
<i>Dryobates minor</i> – strakapoud malý		VU	1 pár

* podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. v platném znění: KO – kriticky ohrožený, SO – silně ohrožený, O – ohrožený.

** podle červených seznamů:

Cévnaté rostliny, houby, bezobratlí, obratlovci: CR – kriticky ohrožený, EN – ohrožený, VU – zranitelný, NT – téměř ohrožený, LC – málo dotčený, DD – druh, o němž nejsou dostatečné údaje; podle Grulich & Chobot (2017), Holec & Beran (2006), Hejda et al. (2017), Chobot & Němec (2017)

2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti

a) abiotické disturbanční činitele

V případě spontánně vzniklých lesních porostů ponechaných v současné době samovolnému vývoji je nejvýznamnějším abiotickým disturbančním činitelem vítr, mokrý sníh a námraza. Případný rozpad částí těchto porostů vyvolaný uvedenými vlivy nijak neohrožuje předměty ochrany území, naopak zvyšuje jejich prostorovou a věkovou rozrůzněnost a je možné ho chápat jako součást přirozené dynamiky tohoto společenstva.

b) biotické disturbanční činitele

K nejvýznamnějším biotickým činitelům působícím na území rezervace lze zařadit riziko postupného zarůstání plochy bezlesí náletem dřevin a šíření expanzivních a invazních druhů rostlin v případě dlouhodobějšího upuštění od jejich obhospodařování.

Na populace prstnatce májového (*Dactylorhiza majalis*) mohou negativně působit divoká prasata vyrýváním jejich hlíz. Tento vliv byl v území v předchozích letech v různé intenzitě opakovaně zaznamenán.

U jasanů se může objevit nekróza, kterou způsobuje houba *Chalara fraxinea*, u javorů tzv. rakovina javoru (*Eutypella parasitica*). Zastoupení smrku je na území rezervace minimální, jde o jednotlivé stromy nebo jejich malé skupinky, gradace kůrovce a plošný rozpad porostů tak v území nehrozí.

Významným biotickým činitelem, který v současnosti ohrožuje přirozenou obnovu lesa, je vysoká početnost srnčí zvěře. Vlivem okusu srnčí zvěří dochází v území k částečnému poškození zmlazení některých druhů lesních dřevin (javor klen) a v některých případech ke zpomalení jejich odrůstání.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti

a) ochrana přírody

První dokumentační práce v území dnešní PR a zároveň i první záměr na vyhlášení maloplošného zvláště chráněného území pocházejí z počátku 70. let minulého století. V té době bylo území po odsunu původních německých obyvatel a likvidaci osady Růžová už více než 20 let „opuštěné“, pouze jeho sušší části byly využívány pro pastvu skotu. Po úvahách o zřízení rezervace byla i pastva bohužel zcela vyloučena, což vedlo k další expanzi náletových dřevin a rákosu, postupnému zmenšování plochy někdejších luk a následně i k vyhynutí některých významných a zvláště chráněných druhů rostlin, např. hořeček mnohotvarý český (*Gentianella praecox* subsp. *bohemica*), hořec jarní (*Gentiana verna*) a tučnice obecná (*Pinguicula vulgaris*). V roce 2002 bylo území Vyhláškou č.1/2002 Správy CHKO Jeseníky ze dne 18. 3. 2002 vyhlášeno v kategorii přírodní rezervace.

b) lesní hospodaření

Součástí rezervace ani jejího ochranného pásma nejsou lesní pozemky (PUPFL). Olšiny, březiny a vrbové porosty, které mají v současné době již charakter lesa, vznikly spontánně – sukcesí. V katastru nemovitostí jsou vedeny jako ostatní plocha/jiná plocha, nikoliv jako lesní pozemek. V území rezervace a jejího OP se lesnický nevhospodaří, stromové porosty se již dlouhou dobu ponechávají přirozenému vývoji s výjimkou malé okrajové části, kde byla dána přednost obnově podmáčených a rašelinných luk. Stromy, které občas spadnou do prostoru luk, jsou odklizeny do okrajů přilehlých porostů.

Lesní porost se postupně rozpadá a vznikají četné strukturní prvky přirozených lesů (vývraty, stojící souše, torza po zlomech, ležící dřevo různých druhů, tloušťek a v různých fázích rozpadu). S tím, jak tento vývoj bude nerušeně pokračovat, dále poroste již nyní vysoká biologická hodnota lesního ekosystému. Na méně zamokřených stanovištích jsou olše a bříza rychle nahrazovány klenem a bukem, místy se uplatňuje osika, smrk nebo lípa, ojediněle třešeň ptačí. Lesní porost je excelentní ukázkou pozitivního efektu samovolného vývoje i spontánní sukcese vedoucí od podmáčených a mezofilních luk ke klimaxovému stádiu lesního ekosystému se zastoupením dřevin kopírujících vlhkostní gradient a odpovídajících konkrétnímu stanovišti. Tento vývoj si zaslouží pečlivější dokumentaci a monitoring. Na nedostatečném odrůstání další generace dřevin se v současnosti projevují vysoké stavy zvěře.

c) zemědělské hospodaření

Území bylo dlouhodobě (nejméně 200 let) ovlivňováno činností člověka. Šlo zejména o extenzivně obhospodařované a občas přepásané louky, částečně i ovocné sady, navazující na dnes již zaniklou osadu Růžová – Rosendorf. Osada byla založena kolem roku 1749 (z tohoto roku je dekret o jejím založení podepsaný majitelem panství hrabětem Ferdinandem Bonaventurou Harrachem) a osídlena až do roku 1945–46, kdy byli všichni obyvatelé, ze 100 % Němci, odsunuti. Osada už nebyla znovu osídlena a v 50. letech podlehl demolicí.

Území přestalo být po odsunu původních obyvatel obhospodařováno, nejvlhčí části byly zcela ponechány svému osudu, nebyla obnovována povrchová drenáž, také sušší louky přestaly být postupně koseny a šířily se na ně nálety dřevin, především olší, vrb a bříz.

Koncem 50. let zde byla na několika místech povrchově (shrnutím buldozerem) těžena rašelina, v místě dnešního „Nebesáku“ byl založen kompost, po jehož odvozu zůstaly nahnuty „hráze“, čímž vznikla plytká vodní plocha s charakterem periodické tůně.

V 70. letech proběhly v území první dokumentační práce a vznikl záměr na vyhlášení ZCHÚ. V té době bylo území ještě částečně využíváno pro pastvu skotu. Po úvahách o zřízení rezervace byla pastva zcela vyloučena, čímž došlo k další expanzi dřevin a rákosu (ten se šířil především na plochách po těžbě rašeliny).

V 70. letech byl rovněž zpracován projekt na odvodnění pozemků, k samotným melioracím ale v prostoru dnešní rezervace a jejího ochranného pásma nakonec nedošlo.

V roce 1985 bylo do území přesazeno 800 ks prstnatce májového (*Dactylorhiza majalis*) a 50 ks bradáčku vejčitého (*Listera ovata*) z okolních odvodňovaných pozemků.

V současné době se s výjimkou aktivních managementových zásahů (pravidelného kosení) přímo v rezervaci zemědělsky nehospodaří, území ochranného pásma (vyhlášeného) je tvořeno zemědělskými pozemky. Jde o trvalé travní porosty – louky, které jsou pravidelně obhospodařovány v souladu s nastavenými AEO.

Převážná většina luk v ochranném pásmu je v posledním období zařazena v titulu „Ochrana chrástala polního“, jsou tedy sečeny 1* ročně v termínu po 15. 8., nehnojí se a nepřepásají. Záměrem ochrany přírody je zde umožnit přepásání hospodářskými zvířaty a umožnit dřívější termín seče. V současné době se AEO nachází v přechodném období do roku 2021. Následně bude v dotčené části zvolen vhodný titul s možností přepásání travního porostu.

d) myslivost

Rezervace leží v honitbě MS Rýmařov. Na „Severní louce“ bylo do roku 2008 situováno „vna-diště“ pro zvěř – tj. pravidelně doplňovaná hromada obilí, řepy, brambor apod. Po dohodě s mysliveckým hospodářem MS Rýmařov byla v roce 2008 odstraněna a kazatelna, která byla cca 30 m východně na okraji rezervace, byla přesunuta mimo rezervaci. Okolí místa, kde se přikrmovala zvěř, bylo v té době zcela bez vegetace se silně narušeným půdním povrchem, do vzdálenosti cca 15 m od středu „přikrmistiště“ výrazně ruderalizované. Tato část „Severní louky“ se od roku 2009 pravidelně kosí. Původně obnažený půdní povrch postupně zarostl, zpočátku převážně nitrofilními druhy. Plocha, na které se přikrmovalo, je po více než 10 letech stále dobře patrná.

I když se v poslední době stavy zvěře mírně snížily, v rezervaci a jejím okolí jsou poměrně vysoké, zvěř se na tato místa stahuje z okolí, nalézá zde klid a dobrý úkryt. Jedná se zejména o zvěř srnčí, vyskytuje se i prase divoké. V rezervaci ani ochranném pásmu se zvěř v současné době nepřikrmuje.

e) rekreace a sport

Územím rezervace neprochází žádná turistická cesta. Západní hranice ochranného pásma je tvořena neznačenou, vcelku málo využívanou historickou cestou z Janovic do Nové vsi. Rekreací a sportem není předmět ochrany území nijak dotčen.

f) těžba nerostných surovin

V 50. letech na několika místech pokusy o těžbu rašeliny (shrnutím buldozerem) a založení kompostu v místech dnešního „Nebesáku“. V současné době se zde žádné suroviny netěží.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy

- Plán péče CHKO Jeseníky na období 2014–2023
- Nařízení vlády č. 599/2004 Sb., Ptačí oblast Jeseníky
- Nařízení vlády České socialistické republiky č. 40/1979 Sb., o chráněných oblastech přirozené akumulace vod Beskydy, Jeseníky, Jizerské hory, Krkonoše, Orlické hory, Šumava a Žďárské vrchy.

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích

Název vodního toku	Růžový potok
Číslo hydrologického pořadí	2-02-02-0160-0-00
Úsek dotčený ochranou (řkm od–do)	1,9-2,9
Charakter toku	lososové
Příčné objekty na toku	Ne
Manipulační řád	Ne
Správce toku	Povodí Odry, s. p.
Správce rybářského revíru	Český rybářský svaz – MO Rýmařov
Rybářský revír	473078 – Podolský potok 1
Zarybňovací plán	-

2.4.2 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky

Přílohy:

- T1 – Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich
M3 – Mapa dílčích ploch a objektů

Celá rezervace (včetně celé plochy porostlé v současné době stromy a jednotlivých lučních enkláv uvnitř rezervace) je tvořena jedním pozemkem, který je v katastru nemovitostí veden jako ostatní plocha/jiná plocha. Trvalé travní porosty a zamokřené plochy tvoří ochranné pásmo rezervace.

2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup

A. ekosystémy

ekosystém:	T1.1 Mezofilní ovsíkové louky	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
- rozloha ekosystému min. 0,4 ha	Mezofilní louky se uvnitř rezervace vyskytují spíše maloplošně na sušších místech, v mozaice s podmáčenými loukami a tvoří většinu luk v ochranném pásmu. Louky uvnitř PR jsou pravidelně ručně koseny, v ochranném pásmu se kosí mechanizací. Část luk, zejména suchou část „Severní“ louky, „Jižní“ louku a přilehlé porosty v ochranném pásmu by bylo vhodné v následujícím období přepásat, nejlépe ovce. „Březová“ louka by měla být i v následujícím období pravidelně sečena, další pozornost si zaslouží v roce 2018 pokusně vysazené mikropopulace kociánku dvoudomého (<i>Antennaria dioica</i>) na suchém západním okraji „Březové louky“.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
- bez výskytu nepůvodních, invazních a expanzivních druhů	Na několika místech se v mezofilních částech luk v posledních letech objevily menší ohniska třtiny křovištní, kterou je třeba nadále kontrolovat opakovaným kosením, případně s využitím výsevu kokrhele (<i>Rhinanthus alectorolophus</i>).	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	setrvalý

ekosystém:	T1.5 Vlhké pcháčové louky	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
- rozloha ekosystému alespoň na současné úrovni (tj. cca 2,5 ha)	Oba typy pcháčových luk jsou pravidelně každoročně ručně sečeny. V některých jejich částech došlo v průběhu platnosti předchozího plánu péče k redukci vrb po jejich okrajích i uvnitř plochy. Jednotlivé solitérní vrby i vrbové křoviny v okrajích „lesního“ porostu by měly do budoucna zůstat ponechány s tím, že se nebudou dále plošně rozrůstat (budou po svém obvodu v případě potřeby průběžně redukovány). Po vykácení ostrůvku náletových dřevin mezi „Severní“ a „Trojúhelníkovou“ loukou v předchozích letech lze při pravidelném sečení této plochy a potlačení výmladků dřevin (zejména osiky) očekávat nárůst plochy biotopu.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	zlepšující se
- výskyt prstnatce májového (<i>Dactylorhiza majalis</i>) a vachty třílisté (<i>Menyanthes trifoliata</i>)	V tomto biotopu se v území vyskytuje převážná většina zvláště chráněných a vzácných druhů rostlin, jde zejména o bohaté populace vstavače májového (<i>Dactylorhiza majalis</i>) čítající v současné době tisíce vitálních kvetoucích jedinců, menší populaci vachty (<i>Menyanthes trifoliata</i>) a tři početně velmi slabé, nepravidelně zaznamenávané populace ostrice Davallový (<i>Carex davalliana</i>). Nastavený management (tj. každoroční kosení luk s odstraňováním biomasy) těmto druhům vyhovuje a jejich populace jsou stabilní. Tento stav je žádoucí zachovat i nadále. Pro podporu populace vachty by bylo vhodné ještě zčásti redukovat plochu vrbin, na jejichž okraji se vyskytuje, většina rostlin je v současné době stíněná a sterilní.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
- zachovaný vodní režim	Do vodního režimu pcháčových luk nebylo v posledních desetiletích nijak zasahováno a v současné době se jeví jako stabilní. V roce 2017 a 2018 byla v okrajové části tohoto biotopu v jižní části „Severní“ louky (na místě vykácených okrajových vrbin a porostu rákosu) vybudována kaskáda tří menších tůní. Tím se mírně zvedla hladina podzemní vody v jejich okolí.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý

- bez výskytu nepůvodních, invazních a expanzivních druhů	V průběhu platnosti předchozího plánu péče byly v jižní části „Severní“ louky a v prostoru směrem k „Trojúhelníkové“ louce opakovaně sečeny a plošně redukovány (natíráním jednotlivých stébel herbicidem) řídké porosty rákosu, které se do luk opakovaně šíří z navazujících vrbin a olšin. Zejména na „Trojúhelníkové“ louce a jižní části „Nardeta“ se pak v několika ohniscích rozšířila i třtina křovištní, která byla tlumena opakovaným sečením. Šíření obou druhů se tak podařilo omezit a obsazenou plochu redukovat. Nadále je třeba počítat s opakováním těchto zásahů. Pro redukci třtiny je možné uvažovat (po zhodnocení pokusu s jeho využitím ve stejném biotopu v nedaleké PR U Slatinného potoka) o použití kokrhele luštince (<i>Rhinanthus alectorolophus</i>).	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
- rozloha roztroušených křovin do 10 %	V ploše podmáčených luk a po jejich okrajích se ostrůvkovitě vyskytují vrbové křoviny. Jejich množství bylo v průběhu platnosti předchozího plánu péče redukováno, současný stav, tj. zastoupení vrbových křovin v pcháčovských loukách max. do 10 % jejich rozlohy je žádoucí i nadále udržovat. Ostatní náletové dřeviny by měly být z luk průběžně odstraňovány.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý

ekosystém:	T1.6 Vlhká tužebníková lada	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
- rozloha ekosystému min. 1,0 ha	Tužebníková lada se v území vyskytuje na dlouhodobě nekosených částech luk, zejména na východním okraji PR jižně „Nardeta“ a na tzv. „Škaredé“ louce. Vzhledem k absenci hospodaření do nich postupně pronikají náletové dřeviny. Ty by bylo vhodné redukovat a následně odstraňovat výmladky a udržet tak rozlohu biotopu v území na zhruba současnou úroveň. Obě plochy je za období platnosti plánu péče žádoucí 1–2 x posekat.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	zhoršující se
- zachovaný vodní režim	Do vodního režimu nebylo v posledních letech nijak zasahováno. V úvahu připadá vyhloubení jedné či několika menších obtočných tůň na „Škaredé“ louce, jinak by měl zůstat vodní režim i nadále bez zásahu.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
- bez výskytu nepůvodních, invazních a expanzivních druhů	V průběhu platnosti předchozího plánu péče nebyla vlhká tužebníková lada vůbec sečena, invazní ani expanzivní druhy se v nich přesto zatím nevyskytují. Je třeba nadále sledovat případné šíření zejména třtiny křovištní z okolních porostů.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
- rozloha roztroušených křovin do 20 %	V ploše nesečených tužebníkových lad postupně narůstá množství náletových dřevin, zejména vrb a olší. Zároveň se v nich vyskytuje i několik jedinců vrby rozmarýnolisté (<i>Salix rosmarinifolia</i>). Do budoucna je žádoucí část vrbových křovin zachovat, ostatní dřeviny by měly být průběžně odstraňovány, aby nedošlo k zániku toho biotopu v území.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	zhoršující se

ekosystém:	T2.3B podhorské a horské smilkové trávníky		
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům		
- rozloha ekosystému min. 0,15 ha	Fragment podhorského smilkového trávníku na severním okraji „Nardeta“ je každoročně pravidelně kosen, mraveniště s mateřídouškou (<i>Thymus pulegioides</i>) a / nebo vřesem (<i>Calluna vulgaris</i>) jsou obsékána, aby zůstala dostatečně osluněna.		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	
- přítomnost životaschopné populace kociánku dvoudomého (<i>Antennaria dioica</i>), tj. alespoň 150 vitálních listových růžic	Populaci kociánku byla v předchozích letech věnována zvýšená pozornost. Celá severovýchodní část „Nardeta“, na které se vyskytuje, je každoročně sečena, hmota důkladně vyhrabávána a odstraňována z plochy. V těsném okolí plošek s kociánkem se provádí jemné narušování povrchu a jsou potlačovány („plety“) konkurenčně zdatnější druhy rostlin, zejména trávy. Populace kociánku (počet listových růžic) se díky tomu postupně zvyšuje, stoupá také počet kvetoucích jedinců. V současné době je populace tvořena cca 200 listovými růžicemi. Několik listových růžic bylo v roce 2018 přeneseno také na předem připravené (zbavené vegetace) plošky na „Březové“ louce. V roce 2019 se i tato nově založená mikropopulace začala úspěšně rozrůstat.		
	stav:	zhoršený	
	trend vývoje:	zlepšující se	
- přítomnost živých lučních mravenišť	V ploše se nachází několik poměrně velkých aktivních lučních mravenišť porostlých mateřídouškou a / nebo vřesem. Mraveniště jsou pravidelně obsékána, aby zůstávala dostatečně osluněna.		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	
- bez výskytu nepůvodních, invazních a expanzivních druhů	Přímo v ploše smilkového trávníku se v současné době nepůvodní, invazní ani expanzivní druhy nevyskytují, v těsné blízkosti se ale nacházejí menší ohniska třtiny křovištní. Tu je třeba nadále tlumit, aby se nerozšířila i do smilkového trávníku.		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	

ekosystém:	M1.7 Vegetace vysokých ostřic		
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům		
- rozloha ekosystému cca 0,25 ha	Vegetace vysokých ostřic se v území vyskytuje na dvou místech. Jde o porost s dominantní ostřicí štíhlou (<i>Carex acuta</i>) na západním okraji rezervace a porosty ostřice latnaté (<i>Carex paniculata</i>) v okolí „Nebesáku“ na jejím východním okraji. Do porostů není nijak zasahováno. V prostoru „Nebesáku“ před několika lety proběhla redukce vzrostlých náletových dřevin.		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	
- bez výskytu nepůvodních, invazních a expanzivních druhů	V porostech vysokých ostřic se v současné době nevyskytují žádné nepůvodní, invazní ani expanzivní druhy. Do budoucna je možné předpokládat případné šíření rákosu a s ohledem na to, že se porosty nekosí, také náletových dřevin. Ty by měly být průběžně odstraňovány.		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	

ekosystém:	K1 Mokřadní vrby		
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům		
- stabilní rozloha vrbin na výměře max. 1,5 ha	Mokřadní vrby se v PR vyskytují v mozaice s olšinami (degradační sukcesní stádium vrbin, které jsou přerůstány olšinou), dále pak po okrajích „lesa“ a jako vrbové polykormony přímo v ploše podmačených luk. V případě vrbin v mozaice s olšinami je možné je i nadále ponechat bez zásahu, vrby, které by se do budoucna šířily do plochy luk, je třeba průběžně redukovat. Část vrbin v ploše luk a na jejích okrajích byla v období platnosti předchozího plánu péče vyřezána. Cílem je zachovat zhruba současný stav s vrbovými porosty po okrajích a jednotlivými menšími skupinami vrb v ploše luk.		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	
Bez výskytu nepůvodních, invazních a expanzivních druhů	V současné době se nevyskytují invazní ani expanzivní druhy (s výjimkou rákosu v některých částech okrajů), žádoucí je tento stav udržet.		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	

ekosystém:	Les (mozaika L2.2 Údolních jasanovo- olšových luhů a X12)		
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům		
Přítomnost různých vývojových fází ekosystému	V dlouhodobě samovolně se vyvíjejícím lesním porostu dochází k postupnému rozpadu části stromového patra, pokračující sukcese se v sušších místech projevuje nástupem zejména kleny (na živinami bohatších stanovištích) a buku.		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	zlepšující se	
Bez těžebních zásahů (s výjimkou DP 11 a 13)	Od vzniku lesního porostu po ukončení zemědělského hospodaření na přelomu 40. a 50. let minulého století se les vyvíjí samovolně, bez výsadeb. V území za tuto dobu patrně proběhl pouze jeden dílčí těžební zásah, před cca 40 lety, čemuž nasvědčuje výmladková podoba některých olší. Pro podporu populací hmyzu by bylo vhodné doplnění některých dosud chybějících druhů dřevin, např. dosadba dubů nebo jedle do sušších částí porostů (X12), prokácení koridoru mezi „Březovou loukou“ a loukami v ochranném pásmu (DP 11) a výrazné prosvětlení části porostu v prostoru mezi „Březovou loukou“, „Trojúhelníkovou loukou“ a „Nardetem“ (DP 13).		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	
Ponechání veškerého mrtvého dřeva	V současné době již v důsledku postupného rozpadu porostů dochází ke kumulaci ležícího mrtvého dřeva, zejména bříz, ale i olší a osik, které se relativně rychle rozkládá.		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	zlepšující se	
Bez výskytu nepůvodních, invazních a expanzivních druhů	V současné době se nevyskytují invazní ani expanzivní druhy (s výjimkou rákosy v některých částech okrajů), žádoucí je tento stav udržet.		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	

B. druhy

druh:	<i>Crex crex</i> – chřástal polní		
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům		
Přítomnost samčího teritoria na lokalitě	Jedno samčí teritorium v ochranném pásmu		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	

druh:	Společenstvo obojživelníků (<i>Lissotriton vulgaris</i> , <i>Ichthyosaura alpestris</i> , <i>Bufo bufo</i>) a plazů (<i>Vipera berus</i>)		
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům		
Přítomnost larev obojživelníků v tůních či dospělců v tůních a terestrických částech PR	Vývoj larev čolka horského v tůních v počtu nižších desítek; pravděpodobný vývoj ropuch obecných a jejich početný výskyt dospělců; pravděpodobná absence výskytu čolka obecného		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	
Vhodný charakter prostředí pro výskyt zmije obecné	Různorodý charakter prostředí (mozaika dřevinných a bezlesých porostů) je vhodná pro výskyt zmije obecné		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje	setrvalý	

První „Ochranařský plán“ o území dnešní PR byl pak zpracován až na období 1986–1995. Navrhovalo se v něm kosení části luk s výskytem vstavačovitých a částečná redukce náletů („Udržovat poměr lučních a keřových společenstev na dnešním poměru“).

První zásahy ale proběhly až v letech 1989–90. Byly při nich redukovány dřeviny ve východní části území. Od roku 1990 do současnosti jsou postupně obnovovány louky při východním okraji PR pravidelně koseny a kosením jsou blokovány a částečně redukovány rákosiny.

V roce 1993 byl zpracován další plán péče – na období 1993–2000. Jeho cílem bylo pokračovat v již započaté redukci dřevinných náletů a rákosin a kosením nadále udržovat a stabilizovat porosty v rozloze obnovených luk.

Další plán péče pro ještě stále nevyhlášenou PR Růžová byl zpracován na období let 2001–2010. Tento plán péče navrhoval opět kosení porostů v ploše obnovených luk a redukci a blokování porostů rákosy, s další redukcí vrbových křovin a zásahy do porostů olšin již nepočítal. V roce 2002 bylo území Vyhláškou č.1/2002 Správy CHKO Jeseníky ze dne 18. 3. 2002 vyhlášeno v kategorii přírodní rezervace.

V období platnosti předchozího plánu péče na období 2011–2020 probíhalo každoroční ruční sečení všech typů luk uvnitř rezervace. Kosení probíhalo mozaikovitě, v některých letech po částech ve dvou termínech, část (cca 1/3) plochy luk v daném roce sečena nebyla a posekala se v roce následujícím. Pokračovalo rovněž odstraňování náletu z plochy stávajících luk a tlumení expanzivních druhů (třtina křovištní (*Calamagrostis epigejos*) – kosením a rákos obecný (*Phragmites communis*) – kombinací kosení a natírání jednotlivých stébel herbicidem). Rákos se tímto způsobem daří v ploše luk úspěšně redukovat, zůstává ale v navazujících vrbinách, odkud se pak znovu postupně šíří. Zásah je proto třeba po několika letech opakovat.

V roce 2012 byl prokácen „koridor“ mezi „Severní“ a „Trojúhelníkovou“ loukou, čímž došlo k propojení těchto do té doby oddělených lučních enkláv. Tento koridor byl poté každoročně kosen, výmladky vykácených dřevin byly v roce 2013 ošetřeny herbicidem. Kácení vzrostlých bříz v tomto prostoru (východním směrem od prokáceného koridoru k louce na okraji rezervace) pokračovalo v letech 2017 a 2018, ponecháno zde bylo několik nejstarších bříz, které jsou

v současné době solitérními stromy. Dřevní hmota včetně větví byla uložena do okrajů navazujících „lesních“ porostů a slouží jako úkryty, hnízdiště či biotop některých druhů živočichů. Z prokáčeného porostu bříz s hustým náletem dalších dřevin a hustým porostem rákosu tak byly uvolněny zbytky zrašelinělých luk s ččkami porostů rašeliníků (*Sphagnum* sp.). Rákos bude v této ploše v následujících letech redukován a předejde se tak jeho dalšímu šíření z ostrůvku „lesa“, který zůstal uvnitř obnovených luk. V roce 2017 a 2018 byla na jižním okraji „Severní“ louky vyhloubena kaskáda tří navazujících tůň o celkové ploše vodní hladiny cca 60 m². Na sušší části „Severní“ louky a části plochy mezi „Severní“ a „Trojúhelníkovou“ loukou vykácené v předchozích letech a na navazující loučce uvnitř rezervace byla v roce 2019 zavedena extenzivní pastva ovcí. Na podzim 2019 byla v tomto prostoru znova provedena redukce expandujícího rákosu natíráním jednotlivých stébel herbicidem.

V roce 2018 byl rovněž vykácen pruh dřevin oddělující „Trojúhelníkovou“ louku a „Nardetum“.

Zvláštní pozornost byla v posledních letech věnována populaci kociánku dvoudomého (*Antennaria dioica*). Severní část „Nardeta“, na které se druh vyskytuje, byla každoročně celá pokosená a důkladně vyhrabána, těsné okolí i samotné plošky s kociánkem byly opakovaně ručně „vyplety“. Velikost jednotlivých mikropopulací (počet listových růžic) i jejich fertilita po provedených zákrocích postupně narůstá. V roce 2018 bylo několik listových růžic přeneseno na předem připravené obnažené plošky na „Březové“ louce. V roce 2019 se zde úspěšně rozrůstaly.

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Nepředpokládá se kolize zájmů ochrany přírody. V případě zahnízdění chřástala polního (*Crex crex*) je snížení negativního vlivu řešeno mozaikovitou sečí po polovině července (obvykle přítomna sice nevzletná, ale mobilní kuřata), kdy je cca 1/3 plochy ponechána nepokosená a umožňuje tak úspěšný vývoj chřástalích kuřat.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využití

a) péče o ekosystémy mimo lesní pozemky

Všechny typy luk (s výjimkou biotopu T1.6 vlhká tužebníková lada) je třeba nadále každoročně kosit, nejlépe v termínu od poloviny července do konce srpna, a to tak, aby byly každý rok pokoseny alespoň 2/3 celkové plochy luk uvnitř rezervace. Přibližně 20% plochy luk by však mělo z důvodu ochrany hmyzu zůstat nepokosených do následujícího roku. Kosení je v daném roce možné rozfázovat na 2 části, s minimálním odstupem alespoň jednoho měsíce. Termíny sečení jednotlivých částí luk je vhodné v průběhu let posunovat, aby se tak postupně umožnilo kvetení a tvorba semen co nejširšího spektra druhů, s výjimkou druhů expanzivních nebo invazních. Biomasu je možné ukládat na předem určená místa mimo plochu luk (do okrajů přilehlých „lesních“ porostů), v ideálním případě by měla být odvezena mimo rezervaci. Nepokosené plochy je pak třeba posekat vždy v následujícím roce. Umístění nekosených ploch je třeba v průběhu let střídát. Kosení je třeba provádět ručně, křovinořezy, případně ručně vedenou sekačkou. V silně podmačeném terénu není možné použití jiné mechanizace.

Vhodnou alternativou k sečení je na sušších částech luk (DP 1, 5 a 19) pastva ovčí, případně přepasení plochy po jejím předchozím posečení. Pastva by měla probíhat v termínu červen až srpen, přepasení ploch v otavách pak v srpnu až září.

Fragment smilkového trávníku s kociánkem dvoudomým (*Antennaria dioica*) (dílčí plocha 8), plocha s výskytem vachty třílisté (*Menyanthes trifoliata*) (DP 5) a část „Prostřední louky“, na které došlo v předchozích letech k odstranění náletů (část DP 4) budou koseny každoročně celé. V případě poslední jmenované plochy bude každoročné kosení probíhat alespoň v prvních 3–5 letech platnosti tohoto plánu péče, poté je možné začít části plochy ponechávat nesečené a sekat je až v následujícím roce. Termín kosení stejný jako u ostatních luk.

Dále je nutné monitorovat případnou sukcesí náletových dřevin do plochy kosených luk a v případě potřeby náletové dřeviny odstraňovat. Na některých plochách s vynechanou sečí se v dalším roce objevuje i přes 1 m vysoký nálet zejména olší, který po posečení znova zmlazuje a je ho proto třeba odstraňovat mechanicky (vytržením i s kořeny) nebo s použitím herbicidu (zatřením řezné plošky).

Porosty keřovitých vrb v ploše a po okrajích luk by měly být občas seřezávány a udržovány zhruba v současné rozloze.

Průběžné odstraňování náletu je třeba provádět i na plochách, kde se s pravidelným sečením nepočítá (DP 16, 18 a 20).

c) péče o populace a biotopy rostlin a hub

kociánek dvoudomý (*Antennaria dioica*)

Je nadále zapotřebí pokračovat v jemném maloplošném narušování povrchu v blízkosti plošek s výskytem kociánku a potlačováním konkurenčně zdatnějších druhů, aby bylo umožněno plošné rozrůstání jednotlivých mikropopulací druhu.

vachta trojlistá (*Menyanthes trifoliata*)

Pro podporu populace vachty, která je v současné době zřejmě díky přistínění z větší části sterilní, je vhodné odstranit několik vrb na východním okraji plochy, na které se v současné době vyskytuje. Tato plocha by pak měla být stejně jako plocha s výskytem vachty a její bezprostřední okolí každoročně ručně sečena.

rákos obecný (*Phragmites communis*)

Kromě kosení je v případě potřeby pro potlačení porostů možné lokálně použít i chemické ošetření (vhodný herbicid – ručním natíráním jednotlivých stébel). Jde o opakovaně využívaný osvědčený způsob potlačení řídkých porostů rákosu. Jednotlivá stébla se při tom protáhnou rukavicí namočenou v herbicidu. Nedochozí tak k žádnému zasažení okolní vegetace, herbicid je aplikován pouze na rákos.

třtina křovištní (*Calamagrostis epigejos*)

Pro potlačení zajistit pravidelné každoroční kosení ploch s výskytem 2 x ročně. Alternativně lze pokusně využít výsev kokrhele luštince (*Rhinanthus alectorolophus*).

Houby (doporučená péče dle Dvořák 2020):

Péče o nelesní části území je z pohledu hub dostatečná, vodní režim – který je pro podmáčená stanoviště klíčový – se zdá být i v suchých periodách poměrně stabilní a sečení jednou za rok či za dva dostačuje.

Spontánně vzniklé „lesní“ porosty ponechat v mimohospodářském bezzásahovém režimu – s narůstajícím stářím se mohou objevovat i další významné lignikolní druhy hub, o nichž z podobných biotopů nemají mykologové příliš mnoho znalostí.

d) péče o populace a biotopy živočichů

1) Doporučení pro hmyz (podle Sabol 2020a, b):

Redukce a pravidelné seřezávání rozrůstajících se kolonií jív a náletů podél východního a lokálně také západního okraje území. Zejména v místech kolem podmáčené louky v severní a centrální části PR.

Udržování dostatečného množství odumřelého dřeva: ponechávání odumírajících stromů a čerstvého padlého dřeva do přirozeného rozpadu na lesních plochách a na jejich okrajích, zejména pak v olšinách.

Lokální výsadba vybraných druhů dřevin (dub, jilm, smrk, popřípadě jedle) – posílení druhové skladby lesního porostu a s tím související druhové pestrosti hmyzu.

Pravidelné sečení lučních ploch v celém území. V silně podmáčených místech a v blízkosti uměle vytvořené tůně v severní části území zvolit „mozaikovitě“ (vhodné je i pásovitě) kosení s ponecháním několika neposečených plošek, včetně míst s posekanou vegetací ponechanou k přirozenému rozkladu.

2) doporučení pro ostatní druhy živočichů

Z důvodu alespoň částečného propojení izolované „Březové louky“ (DP 12) s loukami v ochranném pásmu je vhodné vykácením vybrané plochy náletových dřevin vytvořit „spojovací koridor“ (DP 11). Podobně je pro propojení stávajících luk na západní a východní straně rezervace a zejména pro usnadnění migrace řady druhů bezobratlých vhodné přistoupit k postupnému výraznému (alespoň 75%) prosvětlení části lesního porostu mezi „Březovou loukou“,

„Trojúhelníkovou loukou“ a „Nardetem“ (DP 13). Cílem by mělo být vytvoření „světlého lesa“ s pokud možno bohatým bylinným patrem. Dřevní hmota ze spojovacího koridoru a z postupného prořezávání DP 13 by měla být ponechána v navazujících lesních porostech k rozkladu.

Z hlediska ochrany obojživelníků je třeba jednou za období plánu péče provést vyčištění současných tůní, případně vybudovat ještě další menší tůně.

V případě zahnízdění chřástala polního (*Crex crex*) je snížení negativního vlivu dostatečně řešeno mozaikovitou sečí po polovině července.

Orientační termíny provádění jednotlivých zásahů, vhodné intervaly jejich provádění a další podrobnosti jsou uvedeny v tabulce T2.

3) zásady myslivecké péče o zvěř

Neumísťovat do prostoru PR ani ochranného pásma příkrmovacích zařízení atrahující zvěř do PR. Redukovat populační stavy spárkaté zvěře v území.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

a) ekosystémy mimo lesní pozemky

Příloha:

T1 – Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 – Mapa dílčích ploch a objektů

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

V ochranném pásmu je možné nadále hospodařit v souladu s nastavenými AEKO. Část vlhkých luk v ochranném pásmu by měla i nadále zůstat v titulu hnízdiště chřástala, tj. louky sečené nebo přepásané až po 15. 8. Z hlediska ochrany hnízdění chřástala polního a dalších druhů ptáků hnízdících na zemi v lučních plochách (křepelka polní, strnad luční, bramborníček hnědý) je vhodné, aby v období do 15. 8. byla vzrostlá bylinná vegetace alespoň na 75 % plochy ochranného pásma PR. Na zbylých plochách ve východní části ochranného pásma by bylo alespoň na části plochy vhodné zavést pastvu ovcí nebo obnovit extenzivní volnou pastvu skotu k udržování nižší výšky bylinného porostu.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Území včetně ochranného pásma bylo v roce 2003 geodeticky zaměřeno, hranice jsou v lomo-vých bodech stabilizovány hraničníky, hranice území je v terénu vyznačena pruhovým značením a tabulemi v souladu s vyhláškou č. 45/2018 Sb. V průběhu platnosti plánu péče se předpokládá obnova značení a výměna informačních tabulek a panelu.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

a) vyhlášení území

Vyhlašovací předpis vykazuje dílčí nedostatky (zejména v definici předmětů ochrany, kdy bude v případě nového vyhlášení vhodné upřednostnit ekosystémový přístup a neuvádět seznamy relativně běžných druhů vázaných na zachovalejší podmáčené louky a mokřadní biotopy, pro které není území zvláště významné a které se vyskytují na řadě míst v okolí; a dále by bylo vhodné uvést do souladu vymezení a výměry dle aktuálního stavu katastru nemovitostí) které

by bylo vhodné vyřešit v budoucnu novým vyhlášením rezervace. Nejedná se nicméně o nedostatky zásadní, nové vyhlášení tak není urgentní potřebou.

b) návrhy potřebných správních rozhodnutí o výjimkách, povoleních nebo souhlasech

V případě aplikace herbicidu pro likvidaci rákosu a výmladků po odstranění dřevin je nutné mít výjimku ze ZOPK § 34, odst. 1 b).

c) ostatní

Bez návrhů.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Vzhledem k tomu, že území rezervace je situováno mimo turisticky, sportovně i rekreačně atraktivní lokality, je zde vliv rekreace a sportu zanedbatelný a není třeba navrhopvat žádná regulační opatření.

3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území

Údržba (případně aktualizace a výměna) stávající informační tabule u cesty Janušov – Nová Ves. Území není veřejností navštěvováno a s ohledem na jeho mokřadní charakter se ani do budoucna zvýšený zájem veřejnosti nepředpokládá. Jde o vhodnou lokalitu pro pořádání přírodovědných exkurzí s průvodcem znalým území.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

V rámci projektu AOPK Monitoring a Mapování byl v roce 2019 zpracován fytoocenologický průzkum území (Hroneš 2019), ve stejném roce proběhla i inventarizace saproxylického hmyzu a epigeických predátorů (Sabol 2019a) a fytofágního hmyzu (Sabol 2019b).

V následujících letech by v rámci tohoto projektu měly dále proběhnout inventarizační průzkumy vážek a vodního hmyzu, motýlů, měkkýšů, hub, netopýrů a savců. Bohužel byla opomenuta inventarizace bryoflóry území, tu by s ohledem na význam této skupiny bylo vhodné doplnit. V průběhu platnosti plánu péče by měl být zopakován také podrobný botanický inventarizační průzkum území. Ostatní průzkumy by měly být opakovány v intervalu 10–15 let.

V průběhu platnosti plánu péče se bude rovněž třeba zaměřit na pravidelný monitoring indikátorů, zejména pak populací vybraných zvláště chráněných a invazních a expanzivních druhů rostlin.

Jako vhodné se jeví založení cca tří („klimaxová“ olšina, sukcesní olšina podrostlá javorem, sukcesní březina podrostlá bukem) trvalých monitorovacích ploch na různých stanovištích lesního porostu pro sledování dynamiky samovolné proměny a vývoje lesního ekosystému.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)

Druh zásahu (činnost)	Odhad množství (např. plochy)	Četnost zásahu za období plánu péče	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Kosení luk ručně a odklizení biomasy na určená místa	3,52 ha	10x	1.114.000,-
Rotační pastva ovcí nebo přepasení ploch po jejich posečení	2,13 ha	10x	602.000,-
Tlumení rákosu (natírání jednotlivých stébel herbicidem) a třtiny křovištní (kosení 2x ročně nebo výsev kokrhely)	0,5 ha	10x	226.000,-
Pravidelné seřezávání rozrůstajících se porostů vrb a odstraňování náletu z plochy luk	0,4 ha	3x	101.000,-
Proředění/prosvětlení porostu mezi „Březovou“ loukou, „Nardetem“ a „Trojúhelníkovou“ loukou	0,86	1x	269.000,-
Prokácení koridoru mezi „Březovou“ loukou a loukami v ochranném pásmu	0,12 ha	1x	45.000,-
Odstraňování výmladků a nového náletu z prokácených a prosvětlených ploch	1,0 ha	5x	50.000,-
Vyčištění stávajících tůní	150 m ³	4x	204.000,-
Tvorba nových tůní	30 m ³	1x	15.000,-
Jednorázový výřez vrb na okraji plochy s vachtou	600 m ²	1x	7.000,-
Maloplošné narušování pro podporu populací hmyzu a kociánku dvoudomého	100 m ²	10x	12.000,-
Vykácení části náletových dřevin po obvodu Nebesáku a na Škaredé louce	0,2 ha	1x	22.000,-
Posečení Škaredé louky s odklizením biomasy	0,68	3x	31.000,-
Údržba stávající informační tabule	1 ks	2x	27.000,-
Obnova pruhového značení a výměna tabulí	3,7 km a 10 ks	2x	95.000,-
N á k l a d y c e l k e m (Kč)			2.820.000,-

Předpokládané orientační náklady jsou stanoveny pouze s ohledem na § 68 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. Finančně-právní stránka je vždy řešena až před realizací konkrétních zásahů.

4.2 Použité podklady a zdroje informací

Beneš J., Spitzer L. (2019): Inventarizační průzkum denních motýlů bezlesí PR Růžová v roce 2019 (CHKO Jeseníky). Závěrečná zpráva. – Ms., [Depon. in: Správa CHKO Jeseníky, Jeseník], 15 s.

Bureš L. & Burešová Z. (1990): Přírodní rezervace Růžová: mapa aktuální vegetace. – Ms., [Depon. in: Správa CHKO Jeseníky, Jeseník], 40 s. + mapy.

Grulich V. & Chobot K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, 35: 1–178.

Hejda R., Farkač J. & Chobot K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. – Příroda, Praha, 36: 1–612.

- Hradílek Z. [ed] (1999): Materiály ke květeně Nízkého Jeseníku a přilehlých území – Floristický kurz ČSBS v Bruntále (1989). – Sagittaria, Olomouc.
- Hroneš M. & Rendárová M. (2019): Botanický inventarizační průzkum PR Růžová – vegetace. – Ms., [Depon. in: Správa CHKO Jeseníky, Jeseník], 17 s. + přílohy.
- Chytrý, M., Kučera T., Kočí, M., Grulich, V. & Lustýk, P. [eds] (2010): Katalog biotopů České republiky. – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 445 s.
- Janáčková H. (1980): Zpráva o výsledcích botanického průzkumu území navržené státní přírodní rezervace Růžová v letech 1978–1979. – Ms., [Depon. in: Správa CHKO Jeseníky, Jeseník], 6 s.
- Kavalcová V. (1983): Návrh SPR „Růžová“ – inventarizační průzkum botanický – vyšší rostliny. – Ms., [Depon. in: Správa CHKO Jeseníky, Jeseník], 13 s. + mapa.
- Kavalcová V. (2005): Přírodní rezervace Růžová – Inventarizační průzkum botanický. – Ms., [Depon. in: Správa CHKO Jeseníky, Jeseník], 13 s. + mapa a fotodokumentace.
- Moravec J. et al. (1994): Fytocenologie. – Academia, Praha, 403 s.
- Neuhäuslová Z. et. al. (1997): Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. – Kartografie, Praha.
- Quitt E. (1970): Mapa klimatických oblastí ČSSR. – Kartografické nakladatelství, Praha.
- Sabol M. (2020a): Inventarizace vybraných druhů fytofágního hmyzu a epigeických predátorů na území PR Růžová. – Ms., [Depon. in: Správa CHKO Jeseníky, Jeseník], 30 s.
- Sabol M. (2020b): Inventarizace vybraných druhů saproxylického hmyzu a epigeických predátorů na území PR Růžová. – Ms., [Depon. in: Správa CHKO Jeseníky, Jeseník], 28 s.
- Skalický V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. – In: Hejný S. & Slavík B. [eds], Květena ČSR, Academia, Praha 1: 103–121.
- Plán péče o PR Růžová na období 2012–2020.

Internetové zdroje:

Portál Natura 2000 (<http://www.nature.cz/natura2000-design3/hp.php>)
<http://metadata.nature.cz/records/54637388-0650-46b1-9475-3f8b0a02080a>
<https://geoportal.gov.cz>
<http://drusop.nature.cz>
<http://webgis.nature.cz/geonotes/Default.aspx>

4.3 Seznam používaných zkratk

AEKO – Agroenvironmentálně-klimatická opatření
 AOPK – Agentura ochrany přírody a krajiny
 DP – dílčí plocha
 CHKO – chráněná krajinná oblast
 CHOPAV – chráněná oblast přirozené akumulace vod

KN – katastr nemovitostí

OP – ochranné pásmo

PR – přírodní rezervace

ZCHÚ – zvláště chráněné území

ZOPK – Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

4.4. Podklady pro plán péče zpracoval

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Regionální pracoviště Olomoucko,
Správa CHKO Jeseníky

Na zpracování se podíleli: Radek Štencl, Vít Slezák, Pavel Janeček, Jindřich Chlapek, Martin
Dýma a Petr Zobač.

Plán péče není dílem autorským, ale úředním podle § 3 písm. a) zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon).

5. Přílohy

Tabulky: Příloha T1 – **Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich**
(Tabulka k bodům 2.4.2, 2.4.3 a 2.4.4 a k bodu 3.1.2).

Mapy: Příloha M1 – **Orientační mapa s vyznačením území**

Příloha M2 – **Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma**

Příloha M3 – **Mapa dílčích ploch a objektů**

Vrstvy: Příloha V1 – **Digitální grafické znázornění průběhu hranic dílčích ploch**

Protokol o způsobu vypořádání připomínek, kterým se zároveň plán péče schvaluje